

Сборник съдебна практика

Дело C-440/14 P

National Iranian Oil Company
срещу
Съвет на Европейския съюз

„Обжалване — Ограничителни мерки срещу Ислямска република Иран — Списък на лицата и образуванията, чиито финансови средства и икономически ресурси са замразени — Регламент за изпълнение (ЕС) № 945/2012 — Правно основание — Критерий, изведен от материалната, логистична или финансова подкрепа на правителството на Иран“

Резюме — Решение на Съда (голям състав) от 1 март 2016 г.

1. *Актове на институциите — Мотивиране — Задължение — Обхват — Регламент, допускащ приемането на ограничителни мерки — Задължение за посочване на правната форма на актовете, които могат да бъдат приети — Липса*

(член 296 ДФЕС; член 46, параграф 2 от Регламент № 267/2012 на Съвета)

2. *Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки срещу Иран — Замразяване на финансови средства на лица, образувания или структури, участващи във или подкрепящи разпространението на ядрено оръжие — Правомощие на Съвета да прибегне във връзка с ограничителни мерки, основани на член 215 ДФЕС, до предвидената в член 291, параграф 2 ДФЕС процедура*

(членове 215 ДФЕС и 291 ДФЕС)

3. *Институции на Европейския съюз — Упражняване на правомощия — Предоставено на Комисията или Съвета изпълнително правомощие за приемане на актове за изпълнение — Изпълнение — Понятие — Приемане на индивидуални актове — Включване*

(член 291, параграф 2 ДФЕС)

4. *Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки срещу Иран — Правно основание — Ограничителни мерки, приети на основание член 215 ДФЕС или член 291 ДФЕС — Разлика между процедурите по приемане — Приемане по силата на член 291 ДФЕС, за което не се изисква съвместно предложение на върховния представител и на Комисията — Нарушение на принципа за равно третиране — Липса*

(член 215 ДФЕС, член 263, четвърта алинея ДФЕС и член 291, параграф 2 ДФЕС)

5. *Актове на институциите — Регламенти — Регламент относно ограничителни мерки срещу Иран — Запазени от Съвета изпълнителни правомощия — Допустимост — Условия — Специфични и обосновани случаи*

(член 291, параграф 2 ДФЕС и член 296 ДФЕС; Решение 2010/413/ОВППС на Съвета; член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент № 267/2012 на Съвета)

6. *Актове на институциите — Мотивиране — Задължение — Обхват — Задължение за посочване на правното основание — Липса в случаите на определяне според други елементи*

(член 296 ДФЕС)

7. *Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки срещу Иран — Замразяване на финансови средства на лица, образувания или структури, участващи във или подкрепящи разпространението на ядрено оръжие — Мерки, приети по силата на изпълнително правомощие — Тълкуване на акта за изпълнение в съответствие с основния акт — Отчитане на контекста на съответната правна уредба*

(член 215, параграф 2 ДФЕС; Регламент № 267/2012 на Съвета)

1. В преамбюла на регламент относно ограничителни мерки действително трябва ясно да се посочи правното основание, което оправомощава компетентната институция да приеме такива мерки спрямо дадено лице или образувание, но не е необходимо в разпоредбата, посочена като правно основание, да е уточнена правната форма на актовете, които може да се приемат въз основа на нея, за да бъде позоваването на тази разпоредба достатъчен мотив на правното основание на съответния регламент.

(вж. т. 19)

2. От самия текст на член 215 ДФЕС следва, че тази разпоредба не е пречка регламент, приет въз основа на нея, да предоставя изпълнителни правомощия на Комисията или на Съвета при условията, определени в член 291, параграф 2 ДФЕС, когато са необходими еднакви условия за изпълнение на някои ограничителни мерки, предвидени с този регламент. По-специално от член 215, параграф 2 ДФЕС не следва, че индивидуалните ограничителни мерки, наложени на физически или юридически лица, недържавни групи или образувания, трябва непременно да се приемат съгласно процедурата по член 215, параграф 1 ДФЕС и не могат да бъдат приети въз основа на член 291, параграф 2 ДФЕС.

Впрочем няма разпоредба на Договора за функционирането на ЕС, която да предвижда, че част шеста от него, предмет на която са институционалните и финансовите разпоредби, не е приложима в материята на ограничителните мерки. Ето защо прибягването до член 291, параграф 2 ДФЕС не е изключено, стига да са изпълнени условията, предвидени в тази разпоредба.

(вж. т. 34 и 35)

3. Понятието „изпълнение“, съдържащо се в член 291, параграф 2 ДФЕС, включва както изготвянето на правила за прилагане, така и прилагането на правила към конкретни случаи чрез индивидуални актове.

(вж. т. 36)

4. С оглед на значителното си негативно въздействие върху свободите и основните права на съответното лице или образувание всяко включване в списък на лица или образувания, визирани от ограничителни мерки, независимо дали е основано на член 215 ДФЕС или на член 291, параграф 2 ДФЕС, дава на това лице или образувание — доколкото по отношение на него се оприличава на индивидуално решение — достъп до съда на Съюза съгласно член 263, четвърта алинея ДФЕС, за да се провери по-специално дали това индивидуално решение е съобразено с общите критерии за включване, залегнали в основния акт.

Освен това съществуващата разлика между процедурата по член 215 ДФЕС и тази по член 291, параграф 2 ДФЕС отговаря на желанието на базата на обективни критерии да се провежда разграничение между основния акт и даден акт за изпълнение в областта на ограничителните мерки. В този контекст изискването, предвидено в член 215, параграф 1 ДФЕС, за съвместно предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и на Комисията, е условие, неразривно свързано с предвидената в тази разпоредба процедура, а не процедурна гаранция, която би трябвало да бъде призната по принцип на всяко лице или образувание, обект на включване в списък относно ограничителни мерки, на каквото и да било основание. Ето защо фактът, че при упражняването на изпълнително правомощие, основано на член 291, параграф 2 ДФЕС, приемането на ограничителни мерки не е — обратно на случая при процедурата по член 215, параграф 1 ДФЕС — обвързано с представянето на такова съвместно предложение, не бива да се разглежда като нарушение на принципа на равно третиране при включването в такъв списък.

(вж. т. 44 и 45)

5. Нуждата от съгласуваност, координация и бързина при приемането на мерки за замразяване на финансови средства дава основание мерките за включване, приети въз основа на Договора за функционирането на ЕС едновременно с мерките за включване, приети в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, да се считат за попадащи в обхвата на специфични случаи по смисъла на член 291, параграф 2 ДФЕС, в които е оправдано да се дерогира принципът, че поначало Комисията упражнява това правомощие. Така Съветът има основание да си запази изпълнителното правомощие.

Колкото, от друга страна, до условието, свързано с обосновката на предоставянето на правомощие на Съвета, разглежданият акт трябва да се счита за надлежно обоснован по смисъла на член 291, параграф 2 ДФЕС, когато с оглед на наличието на клауза, която запазва изпълнителното правомощие за Съвета, и на нейната обосновка в актовете, които предхождат разглеждания акт, съществуването на това правомощие на Съвета може да се схваща като част от контекста, в който е бил приет разглежданият акт.

(вж. т. 56, 58, 60 и 64)

6. Пропускът в мотивите на съответния акт да се посочи точната разпоредба на Договора за функционирането на ЕС, не може да представлява съществен порок, когато правното основание на този акт може да се определи с помощта на други негови елементи.

(вж. т. 66)

7. Регламентът, който предвижда ограничителни мерки срещу Иран, трябва да се тълкува в светлината не само на визираното в член 215, параграф 2 ДФЕС решение, прието в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, но и на историческия контекст, в който се вписват приетите от Съюза разпоредби, част от които е този регламент. Същото важи за решението, прието в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, което трябва да бъде тълкувано с оглед на контекста, в който се вписва.

